

Sygn. akt VI U 3094/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2017 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: Z. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 21 października 2016 r., znak: (...)

w sprawie: Z. M.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. M. prawo do emerytury od dnia (...)
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonemu Z. M. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że ubezpieczony nie udokumentował warunku posiadania 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Pozwany nie zaliczył ubezpieczonemu okresu pracy w okresie od 1.09.1971 r. do 6.07.1992 r. w Zakładach (...) w B. z uwagi na brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach dotyczącego tego okresu zatrudnienia.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury z uwagi na to, że przepracował wymagany okres w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. M., urodzony (...), zatrudnił się w Zakładach (...) jako uczeń (...) Szkoły Zawodowej przy R. ucząc się zawodu szlifierza. Uczył się w szkole przez trzy lata. Nauka w szkole trwała trzy dni przez trzy dni w tygodniu ubezpieczony odbywał praktyczną naukę zawodu pod nadzorem pracownika R., który pełnił funkcję nauczyciela zawodu. Ubezpieczony wykonywał zlecone prace pod jego nadzorem. Od 1.08.1974 r. ubezpieczony pracował w Zakładach (...) w B. w pełnym wymiarze czasu pracy jako szlifierz w wydziale remontowym, wykonując prace szlifierza szlifując na szlifierce elementy maszyn, które służyły do produkcji części rowerowych i taką pracę wykonywał codziennie w pełnym wymiarze czasu pracy do 6.07.1992 r. Razem z ubezpieczonym pracowali w spornym okresie świadkowie L. Z. i J. S., którzy na bieżąco obserwowali prace ubezpieczonego. Ubezpieczony nie korzystał z urlopów bezpłatnych, dostawał dodatki za pracę w szczególnych warunkach i posiłki regeneracyjne. Ubezpieczony ukończył potem technikum w systemie wieczorowym.

dowód: dokumenty osobowe, świadectwo pracy z dnia 30.08.1980r. w aktach osobowych ubezpieczonego, zeznania świadków L. Z. i J. S., ubezpieczonego- zapis A/V protokołu rozprawy k.24

Ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę 10.10.2016 r.

dowód: wniosek w aktach rentowych powódki.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach osobowych ubezpieczonego oraz w jego aktach rentowych, których prawdziwości strony nie kwestionowały oraz zeznań świadków, bowiem były one zgodne spójne, wzajemnie się uzupełniały z zeznaniami powoda i znajdowały potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym, stąd ich zeznania stanowiły miarodajny - dla ustalenia stanu faktycznego w sprawie, dowód. Zeznania ubezpieczonego, jako zgodne z zeznaniami świadków i znajdujące potwierdzenie w zebranych w sprawie dowodach z dokumentów, również zasługiwały na wiarę.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, zdaniem Sądu Okręgowego, w sposób niebudzący wątpliwości, że ubezpieczony w spornym okresie od 1.08.1974 r. do 6.07.1992 r. ubezpieczony pracował w Zakładach (...) w B. i wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w dziale III pkt. 78 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 8.02.1983r. w sprawie w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Pozycja 78 działu III cyt załącznika A do prac w szczególnych warunkach zalicza szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust. 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Skoro postępowanie dowodowe potwierdziło fakt pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach o których mowa w dziale III pkt.78 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., w okresie od 1.08.1974 r. do 6.07.1992 r. w Zakładach (...) w B. , to okres ten, przekracza 15 letni okres wymagany przepisem art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku. Organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez ubezpieczonego pozostałych warunków uzyskania prawa do emerytury a powódka w toku postępowania wykazała, że rozwiązała stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą z dniem 26.01.2012 r. i dlatego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku, przyznając prawo do emerytury od dnia spełnienia przez ubezpieczonego warunku wieku.

Na zasadzie art. 118 ust 1 a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, co wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed Sądem na okoliczność charakteru pracy ubezpieczonego w spornym okresie.

SSO Ewa Milczarek